

Nakladatelství FORUM, s. r. o.

*Naše znalosti
pro Váš úspěch*

e-Seminář

Povinnosti při správě a používání firemního vozidla

1. lekce:

Základní právní předpisy ve vztahu k řízení a provozu vozidel (1. část)

Ing. Petr Dostál

Autor: Ing. Petr Dostál

Redakční úprava: PhDr. Klára Platilová, Ph.D.

Jazyková úprava: Mgr. Jana Vašinová

Vedoucí projektu: Ing. Marcela Konečná

Nakladatelství FORUM, s. r. o.

Střelničná 1861/8a

Praha 8 – Kobylisy

182 00

© Nakladatelství FORUM, s. r. o., Praha 2018

Obsah 1. lekce

1	Úvod.....	4
2	Požadavky na školení řidičů referentských vozidel.....	5
2.1	Zdokonalování odborné způsobilosti řidičů.....	5
2.2	Řízení jízdní soupravy s řidičským oprávněním skupiny B, ve které hmotnost připojeného vozidla přesahuje 750 kg, celková hmotnost soupravy přesahuje 3 500 kg, ale nepřesahuje 4 250 kg	7
	K řízení jízdní soupravy z vozidla skupiny B a přípojného vozidla o hmotnosti převyšující 750 kg, za podmínek:.....	7
-	celková hmotnost soupravy převyšuje 3 500 kg, ale nepřevyšuje 4 250 kg,.....	7
	je žadatel o řidičské oprávnění, který neabsolvoval zkoušku v řízení motorového vozidla na takovéto jízdní soupravě, povinen absolvovat doplňovací zkoušku, tzv. řidičské oprávnění skupiny „B96“, která se provede ve stejném rozsahu a stejným způsobem, jako zkouška z praktické jízdy podle § 42, zákon č. 247/2000 Sb.:	7
3	Vybavení řidičů osobními ochrannými pracovními prostředky	8
4	Bodový systém a řidiči referentských vozidel	9
4.1	Zdokonalování odborné způsobilosti řidičů se záznamem bodů	9
4.2	Postup při dosažení 12 bodů.....	11
5	Povinnosti zaměstnavatele při provozování dopravy dopravními prostředky	14
5.1	Bezpečnostní přestávky.....	16
5.2	Rozsah a četnost školení a oprávnění školitelé	17
6	Zdravotní prohlídky zaměstnanců používajících v pracovněprávním vztahu motorová vozidla.....	18
6.1	Četnost povinných lékařských prohlídek	19

1 Úvod

Cílem tohoto e-Semináře je přiblížit vám přehlednou a srozumitelnou formou **nejdůležitější zákonné povinnosti**, které máte jako zaměstnavatel či zaměstnanec při správě a používání služebního vozidla. V průběhu jednotlivých lekcí vás upozorníme na **nejčastější nedostatky**, s nimiž se v praxi můžete setkat, a poradíme vám, jak jim předcházet.

V první lekci se podrobněji zaměříme na povinnosti zaměstnavatele spojené se **školením zaměstnanců**, kterým je poskytován k užívání služební vůz. Dozvíte se vše potřebné o oprávněných školitelích, rozsahu, obsahu i četnosti školení tak, jak je stanovují jednotlivé právní předpisy, ať se jedná o **řidiče referentských vozidel** (zkráceně označované jako „řidiči referenti“), či o **zdokonalování odborné způsobilosti řidičů**.

Poradíme vám také, co vše je třeba vzít v úvahu při poskytování **osobních ochranných pracovních prostředků** zaměstnancům, kteří sedají za volant služebního vozu, případně se o něj nějakým způsobem starají. Přiblížíme vám i **postup při dosažení plného počtu bodů** v registru řidičů a možnost snížit bodové skóre při splnění určitých podmínek.

Zejména provozovatele nákladní dopravy budou jistě zajímat četné povinnosti zmíněné v kapitole o **provozování dopravy dopravními prostředky**. Všech řidičů v pracovněprávním vztahu se však týkají například **bezpečnostní přestávky**, o nichž bude v této části zevrubně pojednáno.

První lekci zakončíme **povinnými zdravotními prohlídkami**, k nimž se váže převážná část dotazů zaměstnavatelů v souvislosti s provozem služebních vozidel. Shrneme si druhy prohlídek, jejich četnost, rozsah i orientační dobu vyšetření.

V závěru lekce si budete moci nově nabyté znalosti ověřit prostřednictvím interaktivního testu.

2 Požadavky na školení řidičů referentských vozidel

V § 103 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, jsou stanoveny následující povinnosti zaměstnavatele:

„Zaměstnavatel je povinen určit obsah a četnost školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, způsob ověřování znalostí zaměstnanců a vedení dokumentace o provedeném školení.“

Tato platná právní úprava se vztahuje obecně na **veškerá školení prováděná zaměstnavatelem**. Vyplynají z ní tedy také obecné povinnosti při školení řidičů referentských vozidel.

!Důležité

V případě školení řidičů referentských vozidel **není nikde závazně stanoven rozsah školení ani četnost školení**. Určuje si je sám zaměstnavatel s ohledem na provozní podmínky a vykonávanou činnost.

Žádnou právní úpravou není stanoveno u školení řidičů referentských vozidel povinnost provádět písemné testy a vydávat kartičky o absolvování školení. Záleží opět pouze na zaměstnavateli, jaký způsob ověření znalostí zvolí, zda písemnou, či ústní formu. V tomto případě není bráno do úvahy e-learningové školení, které je koncipováno jinak a o němž se ještě zmíníme dále v této lekci.

2.1 Zdokonalování odborné způsobilosti řidičů

Jiná situace nastává v případě tzv. **zdokonalování odborné způsobilosti řidičů**, které je určeno pro řidiče skupin **C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D nebo D+E** či pro řidiče, kteří vlastní řidičské oprávnění uznávané jako rovnocenné.

Rozsah školení pro tyto řidiče upravuje § 48 odst. 1 zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů. Svou povinnost splníte, pokud se budete při školení držet následující osnovy:

- teorie pokročilého racionálního řízení a zásad bezpečné a defenzivní jízdy,
- uplatnění vnitrostátních a mezinárodních právních předpisů vztahujících se k silniční dopravě,
- bezpečnost provozu a ekologického provozu vozidla,
- poskytování služeb a logistiky,
- hospodářské prostředí a organizace dopravního trhu,
- sociálně-právní prostředí v silniční dopravě,
- zdravotní rizika a jejich prevence v provozu na pozemních komunikacích,
- prevence a řešení mimořádných událostí v provozu na pozemních komunikacích.

Tzv. zdokonalování odborné způsobilosti řidičů má stanovenou četnost **1× ročně**.

Častý dotaz z praxe: *Musejí také traktoristé absolvovat zdokonalování odborné způsobilosti řidičů?*

Traktory jsou zařazeny do skupiny T, tedy traktory a samojízdné stroje. Pro tuto skupinu **není zdokonalování odborné způsobilosti závazné**. Tito řidiči spadají do **kategorie řidičů referentských vozidel**.

2.2 Řízení jízdní soupravy s řidičským oprávněním skupiny B, ve které hmotnost připojeného vozidla přesahuje 750 kg, celková hmotnost soupravy přesahuje 3 500 kg, ale nepřesahuje 4 250 kg

K řízení jízdní soupravy z vozidla skupiny B a přípojného vozidla o hmotnosti převyšující 750 kg, za podmínek:

- celková hmotnost soupravy převyšuje 3 500 kg, ale nepřevyšuje 4 250 kg, je žadatel o řidičské oprávnění, který neabsolvoval zkoušku v řízení motorového vozidla na takovéto jízdní soupravě, povinen absolvovat doplňovací zkoušku, **tzv. řidičské oprávnění skupiny „B96“**, která se provede ve stejném rozsahu a stejným způsobem, jako zkouška z praktické jízdy podle § 42, zákon č. 247/2000 Sb.:

První část zkoušky:

- základní znalosti a dovednosti úkonů přípravy vozidla před jeho použitím,
- rozjíždění s různým stupněm obtížnosti,
- zastavení vozidla,
- couvání a otáčení při couvání,
- zajíždění do omezeného prostoru a vyjíždění z něj,
- podélné, šikmé a kolmé zaparkování vozidla,
- zastavení a rozjíždění ve stoupání,
- řízení vozidla při malé rychlosti nejvýše do 30 km.h⁻¹.

Druhá část zkoušky:

- znalosti bezpečného řízení vozidla s různou intenzitou provozu na pozemních komunikacích,
- řízení vozidla na různých druzích pozemních komunikací,
- řízení vozidla na křižovatce, která je řízena světelnou signalizací,
- řízení vozidla na úseku, kde je provoz hromadné osobní dopravy a kde je dostatečný pohyb chodců s vyznačenými přechody pro chodce,
- řízení vozidla mimo obec a v případě velkých měst alespoň na vícepruhové komunikaci, kde je dovolena rychlost vyšší než 50 km.h⁻¹,
- znalosti v ovládání vozidla ve vyšších rychlostech a při různých manévrovacích situacích,
- prokázání rychlého a bezpečného rozhodování v dopravní situaci při řízení vozidla,
- správné reakce na vzniklou dopravní situaci.

3 Vybavení řidičů osobními ochrannými pracovními prostředky

Při vybavení řidičů osobními ochrannými pracovními prostředky postupujte podle § 104 zákoníku práce.

Jako zaměstnavatelé máte povinnost poskytnout osobní ochranné pracovní prostředky v závislosti na kategorii řidičů. Jiný rozsah osobních ochranných pracovních prostředků je poskytnut řidičům referentských vozidel, kteří používají motorová vozidla na obchodní nebo manažerské úrovni, a jiný rozsah je poskytnut řidičům nákladních vozidel, traktoristům, řidičům mezinárodní dopravy apod.

Dále záleží na tom, jakou péči vůči vozidlu mají řidiči stanovenou: například zda jezdí s vozidly do myček, nebo je myjí sami, zda sami luxují vnitřek vozidel, nebo je tato služba zajištěna externě.

Všechny uvedené faktory rozhodují o tom, zda řidiči dostávají například ochranné brýle proti oslnění, pracovní rukavice, pracovní obuv s pevnou špicí, gumové holínky pro mytí aut, vatovaný kabát pro nakládku a vykládku v zimním období apod.

4 Bodový systém a řidiči referentských vozidel

Zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, tzv. „autoškolský zákon“, mimo jiné stanovuje:

- podmínky pro provozování autoškol,
- podmínky výuky a výcviku žadatelů o řidičský průkaz,
- vydávání a odebírání osvědčení učitelům autoškol a jejich práva a povinnosti,
- způsob provádění zkoušek žadatelů o řidičský průkaz,
- způsob provádění výuky a výcviku řidičů v rámci zdokonalování odborné způsobilosti řidičů,
- přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel v bodovém hodnocení.

Řidičů referentských vozidel se tento zákon týká ve dvou případech:

- v případě tzv. **zdokonalování odborné způsobilosti řidičů**, kteří mají v **registru řidičů zaznamenány body** za jednání zařazené do bodového hodnocení,
- **v případě, že řidič dosáhne 12 bodů** dle odst. 3 § 123c) zákona č. 361/2000 Sb. a je vyzván k odevzdání řidičského průkazu a mezinárodního řidičského průkazu.

4.1 Zdokonalování odborné způsobilosti řidičů se záznamem bodů

Má-li řidič v registru řidičů zaznamenány body za jednání zařazené do bodového hodnocení za porušení povinností podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, může se přihlásit na **školení bezpečné jízdy**.

!Důležité

Jedná se o řidiče, kteří **nemají v celkovém součtu** zaznamenáno **více než 10 bodů** za porušení právních předpisů a zároveň **nemají žádný** přestupek ohodnocen **6 a více body** (v současné době již 6-ti bodové přestupky neexistují, byly převedeny do kategorie 7-mi bodových přestupků, což v zákoně č. 247/2000 Sb. není aktualizováno).

Školení bezpečné jízdy se skládá z těchto disciplín:

- teorie řízení a zásady bezpečné a defenzivní jízdy,
- nejčastější příčiny dopravních nehod a jejich prevence,
- důsledky protiprávního jednání řidičů motorových vozidel,
- prevence a řešení mimořádných událostí v provozu na pozemních komunikacích.

!Důležité

Po úspěšném absolvování školení bezpečné jízdy se řidiči podle odstavce 4 § 123e) zákona č. 361/2000 Sb. **odečtou 3 body**.

Akreditovanými středisky pro provádění školení bezpečné jízdy jsou:

- [Polygon Most](#)
- [Polygon Jihlava](#)
- [Autodrom Sosnová](#)
- [LIBROS Ostrava](#)
- [Příbram - MAX CARS Plus s.r.o.](#)

Poznámka: Odečet bodů neprovádí výcvikové středisko bezpečné jízdy, ale příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností (podle trvalého pobytu řidiče), a to na základě písemně podané **žádosti**. Je potřeba si zažádat nejpozději do 1 měsíce po řádném ukončení školení

bezpečné jízdy. K žádosti o odečet bodů je nutné přiložit **potvrzení o ukončeném školení bezpečné jízdy**, které vystaví středisko bezpečné jízdy.

Vzory „Žádost o odečet bodů“ a „Potvrzení o ukončeném školení bezpečné jízdy“ budou součástí 4. lekce.

4.2 Postup při dosažení 12 bodů

Dosáhne-li řidič 12 bodů podle § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., je příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností neprodleně písemně nebo elektronickou cestou **vyzván k odevzdání řidičského průkazu a mezinárodního řidičského průkazu, a to nejpozději do 5 pracovních dnů** ode dne doručení tohoto oznámení.

!Důležité

Řidič **pozbývá** řidičské oprávnění uplynutím 5 pracovních dnů ode dne, kdy mu bylo toto oznámení doručeno. Po dobu **1 roku** se na něj vztahuje **zákaz řízení motorových vozidel**.

Následně se musí podrobit:

- **psychologickému vyšetření** podle § 87a odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb.,
- **zkoušce z provozu na pozemních komunikacích a ze zdravotnické přípravy** v rozsahu žadatele o řidičský průkaz – zkouška probíhá prostřednictvím testu a přezkoušení z praktické jízdy podle § 44 zákona č. 247/2000 Sb.

Jestliže řidič při přezkoušení z odborné způsobilosti neprospěl, může zkoušku **opakovat pouze jednou**. Opakovaná zkouška může být provedena **nejdříve za 5 pracovních dnů**. Neuspěje-li řidič při opakované zkoušce, musí se podrobit **nové výuce** nebo výcviku z předmětu, ve kterém neprospěl.

Opakovací dílčí zkoušky i zkoušky po ukončení nové výuky nebo výcviku z některého předmětu je řidič povinen složit ve **lhůtě 6 měsíců** ode dne konání první zkoušky při přezkoušení z odborné způsobilosti. V opačném případě se musí podrobit nové výuce a výcviku v plném rozsahu.

Při dosažení počtu 12-ti bodů může řidič jednat následovně:

- **nesouhlasí-li** s provedeným záznamem bodů v registru řidičů, může podat proti provedení záznamu písemně námitky obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému k provádění záznamu.
- shledá-li obecní úřad obce s rozšířenou působností námitky oprávněné, **nejpozději do 10** pracovních dnů ode dne, kdy mu byly námitky doručeny, provede opravu záznamu o dosaženém počtu stanovených bodů v registru řidičů a neprodleně písemně vyrozumí o provedené opravě záznamu řidiče.
- shledá-li příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností námitky řidiče neodůvodněné, rozhodnutím námitky zamítne a provedený záznam potvrdí.
- podá-li řidič po dosažení celkového počtu 12 bodů námitky proti provedenému záznamu bodů, běh lhůt stanovených v § 123c odst. 3 se přerušuje ode dne doručení námitek příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností do dne, v němž rozhodnutí podle odstavce 3 nabude právní moci

!Důležité

Mezi lidmi a na internetových diskuzích koluje velmi mnoho “**dobrých rad a doporučení**” jak v tomto případě takzvaně postupovat. Doporučujeme se obrátit na seriózní advokátní kancelář s prokazatelným počtem úspěšně vyřešených případů a ověřenou historií a veškerou problematiku a následné kroky bezodkladně s nimi konzultovat, popř. ji zmocnit zastupováním. Nesvěřovat se tzv. do rukou “neověřených nebo neznámých odborníků” bez jakékoliv historie. Počty prohraných sporů na soudech jsou varující.

!Důležité

Není pravda, že po 6 měsících lze žádat o prominutí zbytku jednoroční lhůty a o vrácení řidičského průkazu. **Lhůta 1 rok je stanovena zákonem a je nutné ji bezpodmínečně dodržet.**

Nejedná-li se o řidiče skupiny C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D nebo D+E, neprovádí se zkouška ze znalostí ovládání a údržby vozidla.

Dopravně psychologické vyšetření provádí pouze psycholog, kterému ministerstvo dopravy udělilo akreditaci

Bodovému systému dopravních přestupků se budeme podrobněji věnovat ve 4. lekci.

5 Povinnosti zaměstnavatele při provozování dopravy dopravními prostředky

Nařízení vlády č. 168/2002 Sb. je prováděcím právním předpisem k zákoníku práce (vzhledem k tomu, že vyšlo v roce 2002 ještě k zákoníku práce č. 65/1965 Sb.) a stanovuje **požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů**, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky.

Paragraf 3 tohoto právního předpisu stanovuje **povinnou strukturu všech školení řidičů motorových vozidel**.

Školení musí obsahovat následující:

- 1) **právní předpisy týkající se řízení vozidel**. Tyto právní předpisy jsou rovněž stanoveny a jejich rozsah se odvíjí od používaných vozidel a kvalifikačních požadavků kladených na řidiče.

Poznámka: Pro řidiče referentských vozidel je to například zákon č. 361/2000 Sb., zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, apod.

- 2) **seznámení s návodem dodaným výrobcem pro provoz** a používání dopravních prostředků.

Požaduje se, aby byl zaměstnanec seznámen s obsluhou motorového vozidla. Nelze totiž předpokládat, že pokud zaměstnanec přidělený typ a značku vozidla používá poprvé, bude jej hned schopen ovládat. Dále musí být seznámen s tím, kde je uložena například rezerva, klíče na kolo, zvedák, výstražný trojúhelník apod.

Častý dotaz z praxe: *Lze zaměstnanci uložit za povinnost seznámit se s návodem k vozidlu před jeho použitím?*

Ne, školení a způsob ověřování znalostí je podle § 103 odst. 2 zákoníku práce povinností zaměstnavatele, **nelze ji v žádném případě přenášet na zaměstnance**.

Zaměstnavatel je povinen vypracovat místní provozní bezpečnostní předpis upravující pracovní a technologické postupy při provozování dopravy. Vzor tohoto předpisu vám poskytneme ve 4. lekci.

Obsah místního provozního bezpečnostního předpisu je stanoven v příloze č. 1 nařízení vlády č. 168/2002 Sb. V místním provozním bezpečnostním předpisu je zaměstnavatel povinen:

- stanovit prostory pro bezpečné nakládání a vykládání přepravovaného nákladu a určit zaměstnance, který tuto činnost řídí a koordinuje – **týká se to zejména nakládky a vykládky těžkých a rozměrných břemen manipulovaných motorovými manipulačními vozíky nebo jeřáby,**
- vydat písemné organizační pokyny pro vykládku a nakládku zvláště těžkých nebo rozměrných nákladů a pro připojování a odpojování dopravních prostředků, zajistit dostatečný počet zaměstnanců pro tyto činnosti a před zahájením prací určit způsob jejich dorozumívání – **týká se to rovněž nakládky nebo vykládky těžkých a rozměrných břemen a připojování a odpojování traktorových vleček, přívěsů, návěsů a v případě řidičů osobních vozidel připojování vozíků za auta, popřípadě karavanů,**
- v případě potřeby vyznačit pracoviště mimo pozemní komunikace výstražnými tabulkami, dopravními značkami, případně nahrnutím zeminy tam, kde hrozí nebezpečí zřícení nebo zasypaní dopravního prostředku, aby za snížené viditelnosti byla nebezpečná místa v terénu opatřena světly, odrazkami či odrazovými deskami – **týká se to vozidel na stavbě, v zemědělství, v lomech apod.,**
- v případě, že to vyžadují okolnosti, zajistit, aby byl zaměstnanec při pohybu na pracovišti mimo pozemní komunikace seznámen s místními provozními podmínkami – **týká se to staveb, velkých areálů apod.**

Zaměstnavatel je dále povinen zajistit, aby zaměstnanec:

- neodstavoval dopravní prostředek na nevhodném místě z hlediska bezpečnosti práce, zejména v ochranném pásmu inženýrských sítí, a nevjížděl na místa, kde povrch terénu není dostatečně pevný, široký a sjízdný;

- používal při výstupu na ložnou plochu dopravního prostředku, při sestupu z ní a při plachtování žebřík nebo jiné vhodné zařízení;

!Důležité

Platí **zákaz seskakování** z korby nákladního nebo užitkového vozidla.

- zajistil **bezpečné otáčení nebo couvání** za pomoci dalšího zaměstnance, vyžadují-li to okolnosti, zejména nedostatečný rozhled či terén mimo pozemní komunikace;
- prováděl **kontrolu spojení a kontrolu zajištění závěsného zařízení** dopravního prostředku při připojování dopravního prostředku a po odpojení prováděl kontrolu odpojení a zajišťoval rozpojené dopravní prostředky proti samovolnému pohybu;

!Důležité

U osobních vozidel je nutné tažný vozík připojit za vozidlo podle pokynu výrobce a přesvědčit se o jeho řádném a pevném připojení a o funkčnosti světel.

- používal výstražné vesty s vysokou viditelností při odstraňování poruch, ke kterým došlo během jízdy na pozemních komunikacích, na něž je nutné vstoupit.

5.1 Bezpečnostní přestávky

V případě zaměstnance, který řídí dopravní prostředek, je zaměstnavatel povinen zajistit dodržení maximální doby řízení, tj. **4,5 hodiny**. Za dobu řízení se považuje i přerušení řízení na dobu kratší než 15 minut. Nejpozději po plynutí maximální doby řízení musí být řízení přerušeno bezpečnostní přestávkou v trvání **nejméně 30 minut**, nenásleduje-li nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami nebo nepřetržitý odpočinek v týdnu.

!Důležité

Za dobu řízení se považuje i stání na dálnici v kolonách. Vynucené stání v koloně nelze zaměňovat s bezpečnostní přestávkou.

Bezpečnostní přestávka **může být** rozdělena do dvou částí v trvání **nejméně 15 minut** zařazených do doby řízení.

Během bezpečnostní přestávky nesmí zaměstnanec vykonávat žádnou činnost vyplývající z jeho pracovních povinností, kromě dozoru nad vozidlem a jeho nákladem. Bezpečnostní přestávky a přestávky na jídlo a oddech se mohou slučovat. Přestávky se neposkytují na začátku a na konci pracovní doby.

Zaměstnanec, který řídí dopravní prostředek, je povinen vést v listinné formě nebo prostřednictvím technického zařízení **denní evidenci o době řízení dopravního prostředku a o čerpání bezpečnostních přestávek.**

5.2 Rozsah a četnost školení a oprávnění školitelé

Nařízení vlády č. 168/2002 Sb. se týká jak školení řidičů s profesním průkazem, tak školení řidičů referentských vozidel. Rozsah školení všech řidičů je stanoven výše citovanými povinnostmi zaměstnavatele. **V žádném případě jej nenahrazuje pouze školení autoškol s provedenými testy nebo e-learningové kurzy se „zaklikáváním“ správných odpovědí.**

V čem jsou podobné typy školení nedostatečné? Zaměstnavatel musí ve všech případech naplnit povinnost seznámit zaměstnance s konkrétními užívanými vozidly a zpracovat místní provozní bezpečnostní předpis pro provozování dopravy dopravními prostředky.

!Důležité

Tato povinnost se týká i provozu osobních vozidel užívaných výhradně pro manažerské nebo obchodní účely.

Rozsah a četnost školení jsou stanoveny pouze u školení řidičů s profesním průkazem.

Provádět školení těchto řidičů mohou výhradně **autoškoly** s oprávněním pro tuto činnost.

U školení řidičů referentských vozidel není žádným právním předpisem stanovena odborná způsobilost školitele. Nikde není stanoveno, že by toto školení musely provádět autoškoly. Dále **není** stanoven **způsob ověření znalostí a četnost školení.** Pokud zaměstnavatel zvolí opakování například 1× za 2 roky, žádnému platnému právnímu předpisu to neodporuje.

6 Zdravotní prohlídky zaměstnanců používajících v pracovněprávním vztahu motorová vozidla

Obecná povinnost zdravotních prohlídek je stanovena zákoníkem práce v § 103 odst. 1. Nejdůležitější povinnosti zaměstnavatele vztahující se ke zdravotním prohlídkám shrnuje následující „**checklist**“, jehož prostřednictvím si můžete zkontrolovat, zda je na vašem pracovišti vše v pořádku:

1) Žádný zaměstnanec nevykonává zakázané práce .	☐
2) Žádný zaměstnanec nevykonává práce neodpovídající jeho zdravotní způsobilosti .	☐
3) Všichni zaměstnanci byli informováni o tom, který poskytovatel pracovnělékařských služeb jim poskytuje pracovnělékařské služby.	☐
4) Všichni zaměstnanci byli informováni o tom, jakým druhům očkování a jakým pracovnělékařským prohlídkám a vyšetřením jsou povinni se podrobit.	☐
5) Každému zaměstnanci bylo umožněno podrobit se těmto očkováním, pracovnělékařským prohlídkám a vyšetřením v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy nebo rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví.	☐

Častý dotaz z praxe: *Musí zaměstnavatel proplácet zdravotní prohlídky řidičům brigádníkům, kteří jsou povinni je ze zákona absolvovat?*

Ano, řidiči brigádníci vykonávají závislou práci na dle §2 zákoníku práce, a jak je uvedeno v § 101 odst. 6 zákoníku práce: „*náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je povinen hradit zaměstnavatel; tyto náklady nesmějí být přenášeny přímo ani nepřímo na zaměstnance.*“

6.1 Četnost povinných lékařských prohlídek

V případě **řidičů s profesním průkazem** a řidičů, kteří mají v pracovní smlouvě uvedenu profesi „řidič“, je četnost prohlídek stanovena § 87 zákona č. 361/2000 Sb. takto: **do 50 let věku 1× za 2 roky, nad 50 let věku 1× ročně.**

Ostatní držitelé řidičského oprávnění jsou povinni se podrobit pravidelné lékařské prohlídce **nejdříve 6 měsíců před dovršením 65 a 68 let věku a nejpozději v den dovršení stanoveného věku, po dovršení 68 let věku pak každé dva roky.**

!Důležité

Tato povinnost se týká **všech držitelů řidičského oprávnění**, nikoliv pouze řidičů v pracovněprávním vztahu.

Četnost zdravotních prohlídek řidičů referentů je stanovena vyhláškou č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče, přílohou č. 2, kap. II. „**Rizika ohrožení zdraví**“, odst. 5 „Řízení motorových vozidel s výjimkou řidičů podle § 87 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, pokud je tato činnost vykonávána jako obvyklá součást výkonu práce nebo jsou do místa výkonu práce přepravováni další osoby“.

Četnost prohlídek je následující: do 50 let věku 1× za 6 let, nad 50 let věku 1× za 4 roky.

Rozsah prohlídek řidičů referentských vozidel je stanoven přílohou č. 3 vyhlášky č. 277/2004 Sb., o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, a vyhláškou č. 79/2013 Sb.

Vstupní prohlídka: základní vyšetření, orientační vyšetření zraku (ostrosta, barvocit a prostorové vidění – perimetr).

Periodické prohlídky: základní vyšetření, orientační vyšetření zraku (ostrosta, barvocit a prostorové vidění – perimetr).

Zaměstnavatelé se často zajímají o to, jak dlouhé by takové vyšetření mělo být. **Doba trvání těchto prohlídek** je na základě přílohy č. 1 vyhlášky č. 79/2013 Sb. stanovena následovně:

- u vstupní prohlídky by měla činit minimálně 40 minut,
- u periodické prohlídky by měla činit minimálně 30 minut.

Poznámka: Po lékařích provádějících tato vyšetření nelze dodržení doby prohlídky vymáhat taxativně. Vždy záleží na stanovisku lékaře, věku pacienta, zjištění dalších onemocnění ze zdravotnické dokumentace apod.

Velmi často jsou zdravotní prohlídky řidičů referentských vozidel zařazovány do kategorie tzv. periodických prohlídek dle odst. 3, § 11, vyhl. č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče, Jedná se o tzv. prohlídky zaměstnanců vykonávajících práci nebo činnost, jejichž součástí je riziko ohrožení zdraví. Perioda u těchto prohlídek je do 50 let věku 1 x za 4 roky, nad 50 let věku 1 x za 2 roky.

Zařazení zdravotních prohlídek řidičů referentských vozidel do této kategorie nemá žádné právní opodstatnění, četnost prohlídek řidičů referentských vozidel tato vyhláška jasně stanovuje.

Vzory formulářů potřebných k lékařským prohlídkám vám poskytneme ve 4. lekci tohoto e-Semináře.